

Sleeping woman van Charles Ray in Kunstmuseum Basel © ANP

Museumbezoeker, vraag je geld eens terug

Niet alleen musea moeten beter hun best doen, dat geldt ook voor de bezoekers. Museumdenker Johan Idema geeft dwingende tips aan de kunst kijker.

Door: Rutger Pontzen 25 september 2014, 02:00

5 ♥

Over twee maanden zal kunstadviseur Idema in de Stadsschouwburg van Amsterdam voor de tweede keer De Grote Kunstshow presenteren. Kunstwerken worden er op de bühne getoond in spotlicht, met discoklanken en andere zintuiglijke experimenten. In 2015 presenteert hij een reizend museum op Theaterfestival De Parade.

Idema is al jaren een fel pleitbezorger van een betere presentatie van kunst. Meestal neemt hij de musea onder vuur, maar nu geeft hij het publiek een schop onder de kont. Volgende week wordt zijn boek *How to Visit an Art Museum* gepresenteerd. Daarin krijgt de museumbezoeker 32 tips hoe een museum actiever te ondergaan. Variërend van 'hoe met shockerende kunst om te gaan' en 'het belang je eigen meesterwerk te vinden' tot 'hoe goede van slechte kunst te scheiden'.

Idema: 'Veel bezoekers lopen wat verdwaasd rond in een museum. Ze kijken langer naar de tekstbordjes dan naar het kunstwerk en zijn veel bezig met hun mobiel. Ik vraag me altijd af hoe de omgang met kunst intensiever kan. Gevariëerder. In veel musea moet het stil zijn. Iedereen is serieus. Alles is wit.'

En dat kan anders?

'Kijk naar hoe aantrekkelijk kunst soms op tv wordt gepresenteerd. Met muziek op de achtergrond. In een montage van beelden. Als documentaire of met presentatoren, en een duidelijke regie die je blik stuurt. Zeker, het museumbezoek zit in de lift. Maar bezoekerscijfers zeggen weinig over de impact van kunst.'

Wat wilt u met het boek?

'De impact van kunst te vergroten. Bezoekers zijn daar ook zelf verantwoordelijk voor. Hoe kan ik meer uit al dat mooie werk halen? Verwacht bijvoorbeeld niet dat een museum volhangt met alleen goede kunst. Dat ook slecht werk een reden kan zijn om lang te blijven kijken. Praat met anderen over de kunst, spreek iemand van het museum aan. Zo'n gesprek doet meer dan een tekstbordje. En waarom zijn museumbezoekers niet wat brutaler? Vraag je geld terug als een tentoonstelling je niet bevalt, zoals in een restaurant.'

U richt uw pijlen vooral op de musea met kunst.

'Natuurhistorische musea experimenteren al langer met presentatie. Kunstmusea kunnen daar van leren. Het Rijksmuseum kreeg kritiek toen ze filosoof Alain de Botton zijn commentaar op grote Post Its naast kunstwerken liet plakken. De kritiek zou zich moeten richten op musea die niets toevoegen aan hun witte zalen.'

Johan Idema © H. Smeele

VIER TIPS VAN JOHAN IDEMA

1 Doe moeite om goede en slechte kunst te scheiden. Vraag je af waarom je een kunstwerk slecht vindt. Het advies geldt ook voor shockerende kunst: blijf kijken. En bedenk: het museum is een van de weinige plaatsen waar je een shock kan ervaren.

2 Praat eens met vreemden over schoonheid. Het kan je verrassende inzichten geven, door iemand aan te spreken voor een schilderij. Het museum is geen stiltecentrum. Het is sowieso raadzaam om niet alleen de kunst te bekijken.

3 Begin je museumbezoek in het restaurant. Een mooie manier om in de juiste mood te komen, en niet gelijk aan het serieuze werk te beginnen.

4 Hoe met kunstjargon om te gaan? Trek je niets aan van onleesbare muurteksten. Concentreer je op de begrijpelijke woorden.